

Oslo, 05.04.2019

Klima- og miljødepartementet
v/naturforvaltningsavdelingen

Innspillmøte om miljøkriminalitet 29.mars 2019

I forbindelse med innspillmøte 29.mars ønsker Norsk Friluftsliv å komme med et skriftlig innspill til regjeringens strategi for å styrke innsatsen mot miljøkriminalitet nasjonalt og internasjonalt.

Norsk Friluftslivs innspill

Norsk Friluftsliv representerer de 17 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen rundt 950.000 medlemskap og rundt 5.000 lokale lag og foreninger. En av hovedoppgavene til Norsk Friluftsliv er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder saker som har betydning for forvaltningen av natur- og friluftsliv. I denne omgang ønsker vi å belyse utfordringer ved ulovlig motorferdsel i utmark og ulovlig nedbygging av strandsonen

Flere bryter motorferdselloven

Det ble i 2015 tillatt med kommunale løyper for fornøyleskjøring med snøscooter. Argumentet den gang var blant annet at etablerte løyper ville dempe den ulovlige kjøringen. Men både Politi og SNO opplever at den ulovlige kjøringen ikke har blitt mindre, men heller økt i omfang. I 2017 viste en undersøkelse fra Transportøkonomisk institutt at en av fire snøscooterkjørere kjørte ulovlig. Norsk Friluftsliv erfarer også at annen ulovlig motorisert ferdsel i utmark øker som ATV, crossmotorsykler m.fl.

En fersk landsrepresentativ undersøkelse gjennomført av Ipsos, på vegne av Norsk Friluftsliv, viser at sju av ti er helt eller delvis enig at det må blir mer og bedre kontroll av scootere.

Forslag til oppfølging:

1. Vi mener at det er viktig å heve strafferammen i motorferdselloven § 12 fra kun bøtestraff som vi har i dag, til en strafferamme med fengsel inntil 2 år ved grove overtredelser. Motorferdselloven behøver oppdatering slik at den samsvarer med den utvikling som ellers har vært på miljøområdet, der det har vært en vesentlig skjerping av strafferammene de siste 25 årene.

Ved å heve strafferammen vil man kunne oppnå flere hensiktsmessige effekter:

- Viktig allmennpreventiv virkning, ved at man gir et klart signal om at brudd på motorferdselloven ikke aksepteres. En slik strafferamme kan brukes ved grove og gjentatte overtredelser.
 - Heving av strafferammen ville også gi et tydelig signal om samfunnets syn på alvorligheten ved lovbruddet.
2. Vi ber også om en evaluering av dagens praksis, hvor Statens naturoppsyn (SNO) nå kan ilegge overtredelsesgebyr jamfør § 12 b. ved overtredelse av motorferdselloven. Formålet med dette virkemiddelet er å kunne løse enkle; og mindre alvorlige saker uten å gå til politiet. Tanken er god, men det er en praksis som fører til forskjellsbehandling, avhengig av om man blir tatt av politiet eller SNO. Fra politiet vil reaksjonen være et relativt høyt forelegg og registrering i politiets registre, med alt det medfører. Dette gjelder ikke hvis du blir tatt av Statens naturoppsyn og får overtredelsesgebyr.

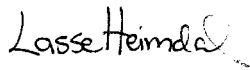
Det er uheldig med en slik forskjellbehandling på et så viktig miljøkriminalitetsområde, hvor allmennpreventive hensyn veier tungt.

Ulovlig nedbygging av strandsonen

Det er ved kysten de fleste av oss bor og arbeider. Vi ønsker å ha mulighet til å kunne besøke sjøen for å koble av og få gode naturopplevelser, men samtidig er det arealene langs sjøen som er under sterkest utbyggingspress. I en del områder kan det være vanskelig få tilgang til strandsonen ved kyst og vassdrag på grunn av private veier, hus og hytter, men også ulovlige oppsatte bygninger og stengsler. Flere kartleggingsarbeid rundt om i Norge viser høye prosenttall for ulovlig utbygging i strandsonen. Bergen kommune har kartlagt 900 strandeiendommer og funnet at det hefter noe ulovlig ved 55 prosent av dem.

Kommunene har en sentral rolle som lokal planinstans og plikt til å følge opp ulovlige forhold, jf. plan- og bygningsloven § 10-1. Etter Økokrims syn representerer ulovlig bygging og ulovlige terrenginngrep i strandsonen et stort miljøproblem. Enkelte saker kan klassifiseres som alvorlig miljøkriminalitet, og bør prioriteres deretter. Det er derfor viktig for en effektiv håndhevelse av byggeforbudet at kommunene anmelder alvorlige forhold til politiet. Mangel på fagfolk og kapasitet viser seg å være hovedgrunnene til at kommuner ikke anmelder flere lovbrudd på byggeforbudet i strandsonen.

Med vennlig hilsen

Lasse Heimdahl
generalsekretær

Peter Øygard Oma
friluftsfaglig rådgiver